

окремі приклади трансформацій, насправді вони дуже часто застосовуються перекладачами, зокрема, у досліджуваному художньому тексті. Варто також зазначити, що з опрацьованого нами матеріалу художнього твору майже в усіх випадках перекладачі вдало застосували трансформації. Відповідно в подальших дослідженнях, доречно було б також провести аналіз невдало застосованих трансформацій і запропонувати власні варіанти перекладу, які допоможуть краще відтворити зміст тексту оригіналу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Англо-український словник Cambridge: переклад з англійської на українську. Cambridge Dictionary | English Dictionary, Translations & Thesaurus. URL: <https://dictionary.cambridge.org/uk/dictionary/english-ukrainian/> (дата звернення: 10.03.2025).
2. Іншомовна комунікація: інноваційні та традиційні підходи: колективна монографія. Вип. 2. / Алісеєнко О. та ін. Далас : Primedia eLaunch LLC, 2022. 296 с.
3. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури: Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця: Нова книга, 2004. 576 с.
4. Мамрак А. В. Вступ до теорії перекладу: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 304 с.
5. Мойєс Д. Подаруй мені зірку : роман / пер. з англ. Д. Петрушенко, О. Чупи. Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2023. 400 с.
6. Moyes J. The Giver of Stars. Free Online Books. URL: <https://bookreadfree.com/74238/1853146> (date of access: 10.03.2025).

*Колодніцька Соломія
Науковий керівник – доц. Ломакович Валентина*

РОЛЬ ДИДАКТИЧНО-МЕТОДИЧНОГО ПРИНЦИПУ АКТИВІЗАЦІЇ ДЛЯ ЗАСВОЄННЯ ЛЕКСИКИ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Сьогодні ми живемо у відкритому глобалізованому світі. Люди подорожують у справах або для задоволення, спілкуючись по всьому світу за допомогою різних каналів зв'язку. Вирішальним фактором в усіх відношеннях є здатність підтримувати комунікацію. Головною метою навчання іноземних мов є надання можливості учню діяти мовно адекватно, тобто в автентичних міжкультурних ситуаціях використовувати відповідні лексичні засоби. Формування лексичних засобів на сучасному етапі здійснюється за допомогою різноманітних технічних засобів та методів навчання. На сьогодні існує велика кількість праць відомих вітчизняних (Андрєєва В.М, Куріч М., Щукіна Г.) та зарубіжних методистів (Карін Енд, Рюдигер Гротян, Герман Функ), які обрали для свого дослідження цей цікавий розділ методики. Однак є відносно мало наукових розвідок, які стосуються впливу конкретних дидактично-методичних принципів на формування лексичного запасу учнів, що обумовило актуальність нашого дослідження.

Мета статті полягає у встановленні та аналізі ролі дидактично-методичного принципу активізації для засвоєння лексики німецької мови, його впливу на її ефективне засвоєння, збереження лексичних одиниць в пам'яті учнів протягом довгого часу, створення потенційних можливостей для практичного використання необхідних лексичних одиниць у відповідній мовній ситуації.

Звернемося спочатку докладніше до концепції дидактично-методичних принципів та активізації зокрема, який вважається ключовим у сучасній методиці викладання іноземних мов і дозволяє учням не лише засвоювати мову, а й використовувати її в реальних комунікативних ситуаціях. Ми з'ясуємо суть та основні принципи активізації у навчанні іноземної мови, а також докладно розглянемо методи та засоби, які можуть бути використані для досягнення цієї мети.

Як показали емпіричні дослідження, вивчення мови є дуже різноманітним і тому практично неможливо охопити усі методологічні концепції. Таким чином, сучасне навчання іноземних мов тяжіє до принципів (а не чітких методів), завдяки чому якість викладання сприятиме успішному вивченню іноземної мови. Ці принципи мають високий ступінь загальності, і тому їх легше використовувати в конкретних умовах навчання, ніж закрито методологічну концепцію [5, ст.111]. У категоризації різні автори не згодні щодо принципів. Так Бутцкам [2, ст. 45-52] називає загалом десять принципів: принцип усності, комунікативності, функціональні знання іноземної мови, орієнтації на дію, систематичної практики, знання рідної мови, індивідуалізація або орієнтація на учня, самостійне навчання, розвиток цілей, особистість студента та емоційна безпека. Функ [4, ст. 942–943] згадує дванадцять принципів: орієнтація на дію, орієнтація на зміст, орієнтація на завдання, індивідуалізація та персоналізація, сприяння автономії, орієнтація на взаємодію, сприяння рефлексії, автоматизація, прозорість і участь, культура оцінювання, багатомовність викладання, усвідомлення культури навчання. Кенігс [6, ст. 326–328] під впливом психолінгвістичних і психологічних висновків говорить про шість принципів: принцип формування стратегії, автономія, індивідуалізація, усвідомлення та свідоме усвідомлення, формування шаблонів, підключення до знайомого і позитивна сторона передачі. Фріц і Файстауер [3] поділяють принципи на три групи, а саме: а) дидактичні принципи, які сформульовані в загальних термінах і включають орієнтацію на учня, співпрацю, багатомовність, автентичність і автономію, б) методологічні принципи, пов'язані з дизайном викладання, такі як повторення, збалансованість навичок, різноманітність, різноманітність типів тексту, прозорість, різноманітність соціальних форм і в) принципи, пов'язані з оволодінням мовою, які процеси засвоєння учнями, такі як баланс прихованого та явного знання, взаємодія, інтенсивне введення або врахування індивідуальних відмінностей між учнями.

Отже ми зупинимось на принципі активізації. З практики ми знаємо, що монотонність вбиває мотивацію. Тому у класі бажано, щоб різні соціальні форми, медіа та матеріали, види діяльності, завдання та канали комунікації повинні бути різноманітними протягом уроку, щоб активізувати учнів, захопити їхню концентрацію та інтерес і мотивувати їх. Крім того, кожен учень повинен отримати завдання, які би відповідали їхнім уподобанням і звичкам. Зараз існує низка онлайн-інструментів, які можна використовувати для створення різних онлайн-вправ. За словами Бекмана, перевага багатьох онлайн-інструментів полягає в тому [1], що можна побачити їх інтерактивність. На відміну від традиційних аркушів такі вправи дозволяють негайно отримати зворотній зв'язок щодо рішення, а також можливість другої спроби, яка

підтримує самостійність у навчанні, а також відчуття успіху в навчанні та, отже, навчальну мотивацію та підвищує активність учнів на уроці.

Розглянемо та проаналізуємо принцип активізації учнів (Lerneraktivierung) докладніше. Його необхідною умовою є важливість залучення учнів до активної участі у навчальному процесі. Учні повинні бути задіяні на уроці якомога частіше, ставити питання, висловлювати власні думки та досліджувати мовні структури самостійно. Активні учні навчаються краще та зберігають отримані знання довше. Цей принцип характеризується підвищенням інтересу до вивчення мови, залученням учнів до здійснення різних видів діяльності у навчальному процесі. Значення цього принципу полягає в тому, що активні учні не лише отримують знання більш ефективно, але й утримують їх у своєму пам'яті на тривалий час.

У нашому дослідженні ми би хотіли зупинитися на важливості, ефективності і перевагах цього принципу для навчання на уроках іноземної мови.

«Принцип активізації учнів передбачає те, що учні, які активно займаються в процесі навчання, глибше опрацьовують навчальний матеріал і, можливо, досягають кращих результатів у навчанні. Активні учні беруть участь у процесі навчання, ставлять запитання, роблять висновки, обмінюються думками між собою, самостійно опрацьовують граматичні структури або намагаються описати правила. Вони також беруть на себе організаційні та контролюючі завдання, а навіть можуть проводити власні навчальні заходи. Активні учні працюють у відповідних контекстах завдань більш мотивовано та зосереджено. Вони розвивають у собі більше усвідомлення того, що вони можуть, та як вони вивчають мову» [4].

Отже з аналізу проведеного нами дослідження можна зробити висновок, що переваги принципу активізації у навчанні іноземних мов включають:

Глибше опрацювання матеріалу. Задіяні учні глибше розуміють та опрацьовують навчальний матеріал завдяки активній участі в уроках.

Покращення результатів навчання. За допомогою активної участі учні можуть досягати кращих результатів у навчанні іноземної мови.

Самостійне вивчення. Учні розвивають навички самостійного вивчення мови та здатність робити власні висновки, знаходити правила та граматичні структури іноземної мови.

Мотивація та увага. Учні, які активно займаються, більше мотивовані та зосереджені на уроках.

Розвиток усвідомлення. Активні учні розвивають у собі більше усвідомлення того, як вони вивчають мову та що вони можуть зробити для покращення свого навчання.

Отже, активізація учнів на уроках іноземної мови має численні переваги, які сприяють покращенню процесу навчання та результатів учнів. Даний дидактично-методичний принцип стимулює учнів до більш самостійного навчання і надає їм навички для роботи в позаурочний час. Активні учні навчаються робити власні висновки, шукати інформацію, вдосконалювати свої мовні навички та використовувати їх у практичних ситуаціях поза межами уроку. Це робить їх більш незалежними і спроможними вчитися мові на вищому рівні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Boeckmann, K.-B. Technologie ist kein Ersatz für Didaktik. Wie bei der Nutzung digitaler Technologien in der Sprachvermittlung oft die Prioritäten verwechselt werden. In: E. Bogenreiter Feigl (Hrsg.): Paradigmenwechsel? Sprachenlernen im 21. Jahrhundert: Szenarios – Anforderungen – Profile – Ausbildung. Wien: Verband österreichischer Volkshochschulen, 2008. 134 S.
2. Butzkamm W. Zehn Prinzipien des Fremdsprachenlernens und -lehrens. In: J.-P. Timm (Hrsg.): Englisch lernen und lehren. Berlin: Cornelsen, 2005. S. 45–52.
3. Fritz T./Faistauer R. Prinzipien eines Fremdsprachenunterrichts. In: E. Bogenreiter Feigl (Hrsg.): Paradigmenwechsel? Sprachenlernen im 21. Jahrhundert: Szenarios – Anforderungen – Profile – Ausbildung. Wien: Verband österreichischer Volkshochschulen, 2008. S. 50–53.
4. Funk H. Methodische Konzepte für den Deutsch als Fremdsprache-Unterricht. In: C. Fandrych, B. Hufeisen, H.-J. Krumm, & C. Riemer (Hrsg.): Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. Berlin: Walter de Gruyter, 2010. S. 939–951.
5. Janikova, V. Prinzipien eines Sprachunterrichts im Wandel der Zeit. In: Brünner Hefte zu Deutsch als Fremdsprache, 5(2), 2012. S. 109–118.
6. Königs F. G. Lernpsychologische und psycholinguistische Grundlagen des Fremdsprachenlernens. In: W. Hallet, & F. G. Königs (Hrsg.): Handbuch Fremdsprachendidaktik. Seelze-Velber: Kallmeyer, 2010. S. 326–329.

Антимис Ілона

Науковий керівник – доц. Конкульовський Володимир

ДІАЛЕКТИ Й АКЦЕНТИ В УКРАЇНСЬКОМУ КІНОПЕРЕКЛАДІ

Вступ. На початку розвитку кінематографа виникла необхідність зробити фільми зрозумілими для глядачів, які не володіють мовою оригіналу художньої стрічки. О. Медвідь та А. Часовських наголошують на тому, що для цього були розроблені різні методи передачі мовних елементів на екрані (словесний, невербальний, вербально-зоровий та невербальний візуальний аудіоканали). Останні двадцять років, завдяки цифровій революції, аудіовізуальний переклад став не лише професійною діяльністю, а й важливим напрямом для наукових досліджень у цій сфері [2, с. 169].

І. Волочнюк зазначає, що переклад фільмів є невіддільною частиною кіноіндустрії, адже він дозволяє долати мовні та культурні бар'єри. Це складний процес адаптації діалогів та культурних особливостей фільму, що дозволяє зробити його зрозумілим і цікавим для людей з різним мовним і культурним фоном. Потреба в перекладі стала очевидною, коли показ рухомих картинок перетворився на комерційне підприємство, і виникла необхідність донести новий винахід до ширшого кола глядачів [1, с. 15].

Загалом найпоширенішими видами кіноперекладу є дубляж, закадрове озвучення та субтитрування. Кожен із цих видів має свої особливості, переваги та недоліки, а вибір конкретного способу перекладу залежить від країни, де здійснюється переклад, а також від цільової аудиторії [5, с. 9].

Мета дослідження полягає у виявленні особливостей відтворення діалектів та акцентів в українському кіноперекладі, зокрема шляхів передачі регіональних, соціальних та етнокультурних мовних варіантів засобами української мови.

Основна частина. Відтворення діалектів та акцентів в українському кіноперекладі є важливою складовою адаптації фільмів для глядача. Перекладачі намагаються зберегти мовну